

UUDENKAUPUNGIN YHTEISTOIMINTA-ALUEEN TERVEYSKESKUS HOITOTARVIKEJAKELU

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 24§:n mukaan kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut. Sairaanhoitopalveluihin sisältyvät hoitosuunnitelman mukaiset **pitkäaikaisen sairauden** hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet.

Kotisairaanhoidon ja kotisairaalahoidon yhteydessä annettavat hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon terveydenhuoltolain 25§:n perusteella.

Pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettut hoitotarvikkeet ovat käyttäjilleen maksuttomia (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 5 §).

Hoitotarvikejakelun keskeinen sisältö

Sairauden hoitoon kuuluvien hoitotarvikkeiden jakelun tulee perustua yksilöllisesti määriteltyyn tarpeeseen. **Hoitotarvikejakelun lähtökohtana on lääketieteellisin perustein todettu pitkäaikainen sairaus, joka on kestänyt vähintään kolme (3) kuukautta.**

Tilanteissa, joissa hoitotarvikkeen tarve on todennäköisesti pitkäaikainen tai ilman hoitotarviketta asiakas olisi laitoshoidossa, tarvikejakelu aloitetaan heti, esimerkiksi avanne-, dialyysi-, tai happihoitopotilas.

Kotisairaala- ja kotisairaanhoidon asiakkaalla ei ole omavastuu-aikaa. Yhteistoiminta-alueella kotihoitoon sisältyy kotisairaanhoido.

Jakelussa käytetään Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hankintapäätösten mukaisia hoitotarvikkeita. Tarvikkeita annetaan korkeintaan kolmen (3) kuukauden määrä kerrallaan huomioiden potilaan tilanteen mahdollinen muuttuminen, seuraavan hoitoarvion ajankohta ja pakkausko. Matkoja sekä muita erityistilanteita varten voidaan tarvikkeita antaa yli kolmen (3) kuukauden tarve.

Tarvikkeita annetaan **kotona asuvalle**.

Kotona asumiseen rinnastetaan **asumispalveluyksikössä** asuminen.

Päätös

Päätöksen hoitotarvikkeista tekee lääkäri tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Vammaispalvelusuunnitelmassa määritelty hoitotarviketarve hyväksytään päätökseksi.

Jos tarvikesuositus annetaan yksityiseltä sektorilta, tulee tarvikearvio tehdä hoitotarvikejakelua tekevän terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta. Tarvikkeen saanti voidaan evätä, jos hoitotarvikekriteerit eivät täyty. Epäselvissä tilanteissa asian ratkaisee johtava ylilääkäri.

Hoitotarvikepäätöksenä olevasta potilasasiakirjakirjauksesta tulee ilmetä:

- pitkäaikaissairaus
- selvitys hoitotarvikkeitten tarpeesta
- tarkka tieto tarvittavista tuotteista: nimi, koko, REF – numero ja määrä
- miten hoidon seuranta toteutuu

Ohjaus ja neuvonta

Tarvikejakelu edellyttää hoidon kokonaistilanteen arviointia, kuten ravitsemustila ja sisältää sairaanhoidollista ohjausta, yksilöllistä neuvontaa tuotteen käytöstä ja vaihtovälistä sekä tarvittaessa kotikäynnin. Hoitotarvikejakelun yhteydessä tulee tarvittaessa opastaa omaisia, läheisiä ja omaishoitajia. Ohjauksen apuna tulee käyttää Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hoito-ohjeet.fi -ohjeita, sairaanhoitopiirien Terveyskylä.fi -portaalia, Käypä hoito suosituksia, Terveysportin tietokantoja ja tarvikevalmistajien pakkausselosteita ja internet-sivuja. Tarvikkeen saajalle kerrotaan potilasjärjestöstä.

Tarvikepakkaukset on säilytettävä puhtaassa savuttomassa paikassa eikä pakkauksiin saa tehdä merkintöjä. Käyttämättä jääneet avaamattomat pakkaukset tulee palauttaa. Jos potilaalla tai potilaan perheessä on moniresistentin mikrobin kantaja, tarvikkeita ei oteta takaisin.

Jatkotilaus ohjataan tekemään kolme (3) viikkoa ennen tarvetta.

Ohjaukseen liittyy varmistus siitä, että potilas tietää **sosiaaliturvaan** liittyvät asiat, esimerkiksi **Kelan** vammais- ja hoitotuet.

Ohjauksessa on erityisesti huomioitava erityistä tukea tarvitsevat.

Toimituspiste ja menokohta

Tilausjärjestelmässä tulee käyttää hoitotarvikkeille määriteltyä toimituspiste- ja menokohtajaottelua.

Liikenne- tai työtapaturma sekä ammattitauti

Kunnallisella terveydenhuollolla on oikeus saada vakuuslaitoksilta täysimääräinen korvaus kaikista luovutetuista sairaanhoitotarvikkeista aiheutuneista kustannuksista, jotka on luovutettu 1.1.2005 jälkeen sattuneesta vahingosta lakisääteisen vakuutuksen piiriin kuuluvalle henkilölle (Lakisääteisen liikenne- ja työtapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavan täyskustannusmaksuun liittyvää oheistusta, Kuntaliiton yleiskirje 9/80/2011).

Tarvikkeet tilataan erikseen kullekin tähän ryhmään kuuluvalla. Tilauksissa on oma toimituspiste. Tilattujen tarvikkeitten kustannustieto, tilausjäljennös ja vahinkonumero sekä laskutusosoite toimitetaan laskentasihteerille.

Potilas asuu yhteistoiminta-alueella, mutta vrk-kunta on muu

Ensisijaisesti hoitotarvikkeet hoidetaan kotikunnan terveyskeskuksen kautta. Tämä menettely koskee myös terveydenhuoltolain (1326/2010) 48§:n mukaista valinnanvapautta käyttäneitä.

Jos edellä oleva ei ole mahdollista, yhteistoiminta-alueen ulkokuntalaisilta edellytetään kotikunnan terveyskeskuksen tekemää hoitosuunnitelmaa tai maksusitoumusta tai merkintää terveyskeskuksen valinnanvapaudesta henkilön perustiedoissa.

Tarvikkeitten tilaaja huolehtii kustannus- ja laskutustiedon välittämisestä laskentasihteerille. Tarvikkeet tilataan kullekin potilaalle erikseen.

Vaippojen kotiinkuljetus hoidetaan aina kotikunnan kautta.

Eurooppalainen sairaanhoitokortti

Voimassa olevan kortin kopio, osoite täällä, kotimaa sekä tiedot milloin ja missä sekä kenen vastaanotolla on asioinut sekä tarvikekustannustiedot tilausjäljennöksestä. Samoin menetellään, jos potilaalla on Kelan myöntämä todistus sairaanhoitokustannusten maksajasta. Tilaus tehdään erikseen ja tiedot toimitetaan laskentasihteerille.

Muut maat Oikeus tarvikkeisiin ja maksajaan on selvitettävä ennen jakelun aloittamista. Lisätietoja www.kela.fi → Ulkomailta tulevien sairaanhoito Suomessa. Mikäli henkilö on oikeutettu tarvikkeisiin, tiedot toimitetaan laskentasihteerille.

ESIMERKKEJÄ PERUSJAKELUTARVIKKEISTA

Avannehoitotarvikkeet

Kaikki avanteen hoidossa tarvittavat tuotteet, myös lisätarvikkeet.

Diabeteksen hoito

Hoitosuunnitelman mukaan määritellyt tarvikkeet.
Insuliinipumpun patterit kustannetaan, verensokerimittarin pattereita ei.

Dialyysitarvikkeet

Kaikki kotidialyysin totuttamiseksi tarvittavat tarvikkeet. Myös käsi- ja pintadesinfektioaine.

Hengityssairauksien hoitotarvikkeet

Kaikki hoidon toteuttamiseksi tarvittavat tarvikkeet.
Happipullojen ja CPAP -laitteen vuokraus tapahtuu hoitavan yksikön kautta.

Haavanhoitotarvikkeet

Haavanhoitotarvikkeiden saamisen kriteerinä on, että **haavahoidon aloituksesta on kulunut kolme (3) kuukautta**, jos potilaalla on **pitkäaikaissairaus ja krooninen haava**. Haavahoitoa toteuttavan on **varmistuttava**, että potilas kykenee haavaa omatoimisesti hoitamaan tai hoidosta vastaa haavahoitoon perehtynyt terveydenhuollon ammattihenkilö, mikäli potilas on asumispalveluyksikössä. **Tarvikkeita annetaan seuraavaan haavakontrolliin asti.**

Tarvikejakelua aloitettaessa on varmistettava mm., että potilaalle on tehty mini MNA® ja että hän on saanut ravitsemusohjausta ja verensokeritaso on tiedossa sekä tupakoitsijan kanssa on käyty vierotuskeskustelu. Jos mini MNA® pisteitä on 11 tai alle, potilas tulee ohjata ravitsemusterapeutille.

Omapastuu aika ei koske kotisairaanhoidon tai kotisairaalahoidon potilasta.

Haavanhoito-ohjeita:

hoito-ohjeet.fi

Käypä hoitosuositus:

Suomen haavanhoitoyhdistys ry:

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ohjeet

Krooninen alaraajahaava

Hoito- ja toimintaohjeet

Imujen-, henkitorviavanteen- ja trakeostomiatarvikkeet

Hoitosuunnitelman mukaisesti.

INR -liuskat Annetaan INR -hoitajan tekemän arvion perusteella, jos potilaan seuranta on sovittu kotona tapahtuvaksi. Jakelu tapahtuu INR -vastaanoton kautta.

Lääkeannostelun tarvikkeet

Lääkkeiden antamiseen tarvittavat ruiskut ja neulat silloin, kun niitä ei saa apteekista lääkettä ostettaessa sekä kipupumpun tarvikkeet.

Turvallisuuteen liittyvät tarvikkeet, jos lääkkeen anto sitä edellyttää, esim. suunenäsuojus ja suojakäsineet.

Dosetteja tai vastaavia ei kustanneta.

Nefrostomiakatetripotilaat

Hoitosuunnitelman mukaisesti.

Ravitsemuksen tarvikkeet

Syöttönapit, ravinnonsiirtoletkut ja -ruiskut sekä ravinnonsiirtopussit ja -säiliöt, lisäksi ruokintaan tarvittavat ruiskut ja neulat.

Ravintovalmisteet potilas hankkii apteekista.

Varmistettava, että potilaalla on potilasopas (www.nutricia.fi → Potilasoppaat).

Suolen toiminnan tarvikkeet

Anaalitamponit ja rektaaliputket sekä ulosteinkontinenssipussit.

Kontinenssituotteet

Kertakatetrit, virtsankerääjät, tyhjennettävät 2000 ml virtsankeräyspussit, katetrivernttiilit ja -korit, tarranauhat, reisivirtsapussit ja reisitaskut 4 kpl/3 kk sekä muovinen virtsankeräyspussin kiinnitysteline 1kpl/asiakas.

Kertakatetrinen kotiinkuljetussopimus tehdään katetritoimittajan kanssa.

Kerralla tilataan 3 kk:n tarvetta vastaava määrä.

Erikoiskatetreja jaetaan käytettäväksi poikkeustilanteissa kodin ulkopuolella esim. matkoilla. Perustellusta syystä voidaan myöntää suljettuja virtsapusseja, jos hygieniaolosuhteet ovat heikot, esim. kesämökillä.

Katetrointitarvikkeet annetaan asumispalveluyksiköille asiakaskohtaisesti:

kestokatetrit, katetrisetit, puudutusaine ja glyseroliliuos sekä steriili vesi sekä teippi tai muu kiinnitystuote katetrin kiinnittämiseen.

Jos hoitaja tekee **toistokatetroinnin**, kustannetaan katetrointisetit, koska hoitajan suorittamana katetrointi suoritetaan steriilisti.

Cystofixin vaihtoon liittyvät tarvikkeet, jos vaihto tehdään asumispalveluyksikössä.

Vaipat

Vaippojen saannin kriteerinä on **keskivaikea virtsankarkailu**, virtsa karkaa usein ja määrä on n. 1,5 dl kerralla tai enemmän tai asiakkaalla on krooninen ulosteenkarkailu.

Oikea tuote, imukyky ja koko on (lantionympärys on mitattava) arvioitava huolellisesti.

Virtsankarkailu (naiset), Käypä hoito, 16.12.2011 – arviointilomakkeita tulee käyttää apuna. Miehillä on olemassa DAN-PSS-1 -oirekysely.

Vaippoja annetaan 1 - 5 kpl/vrk. **Pyrittävä löytämään imukyvyltään sellainen tuote, että 3 vaippaa vrk:ssa riittää.**

Vaipat toimitetaan kotiinkuljetuksena 3 kuukauden tarvetta vastaava määrä kerralla. Pienin kustannettava vaippa on 3 dl (4 tippamerkintää) imevä vaippa.

Jakelutuotteet ovat seuraavat:

- Tena Comfort Mini Extra, imukyky n. 3 dl
- Tena Comfort Mini Super, imukyky n. 5 dl
- Tena Lady Maxi, imukyky n. 6 dl
- Tena Lady Maxi Night, imukyky n. 8 dl
- Tena Men level 2, imukyky n. 3 dl
- Tena Men level 3, imukyky n. 5 dl
- Tena Pants inkohousut
- Tena Slip teippivaipat
- Tena Flex vyövaipat
- Tena Comfort kouruvaipat
- Tena fix hygieniahousut 20 kpl/vuosi. Ensisijaisesti suositellaan omien alushousujen hankintaa.

Vaipan käyttö ja poisto on opetettava. Ennen kotiinkuljetussopimusta voi antaa kokeiluvaippoja oikean tuotteen löytämiseksi.

Lapset: vaippoja ei kustanneta alle 3 -vuotiaalle.
Jos kyseessä on **pelkkä yökastelu, ikäraja on 5 vuotta.**

Vaippojen kotiinkuljetusohjelman pääkäyttäjät ottavat kuljetusraportin vuosittain ja listat lähetetään tarkistettaviksi kustannuspaikkoihin.

Saattohoito Potilaalle, joille on tehty saattohoitopäätös, myönnetään kaikki heidän tarvitsemansa hoitotarvikkeet. Päätöksen saattohoidosta tekee lääkäri.

Muut tarvikkeet, mikäli hoitotarvikejakelun kriteerit täyttyvät.**Omaisien oikeus hoitotarvikkeisiin**

Mikäli kotona selviytymisen edellytys on omaiselta saatava hoitoapu, voidaan omaiselle myöntää suojakäsineet ja suojaesiliina suojaamaan tartunnoilta. Tällöin hoidettavalla on kosketuseristystä vaativa tilanne kotioiloissa tai hoitotilanteessa kädet kontaminoituvat eritteillä.

Vammaispalveluasiakkaan henkilökohtainen avustaja

Mikäli avustettavalla on kosketuseristystä vaativa tilanne tai jos avustajan työssä on tehtäviä, joissa kädet kontaminoituvat eritteillä, avustaja saa tehdaspuhtaat

suojäkäsineet. Hoitotarvikejakelua tekevän on arvioitava käsinemäärä huolellisesti. Suojäkäsineitä annetaan vain, kun tieto käsinetarpeesta on tullut vammaispalvelusta.

JAKELUUN KUULUMATTOMAT TUOTTEET

Hoitoon liittyvät lääkkeet ja muut apteekkituotteet asiakas hankkii itse apteekista ja niistä voidaan suorittaa korvaus sairausvakuutuslain mukaisesti.

NaCl, Aqua ja katetroinnissa tarvittava puudute kuuluvat jakelun piiriin.

Käsi- ja pintadesinfektioaineet annetaan poikkeustapauksissa, mikäli hoidossa on erittäin suuri hygieniavaatimus kuten kotidialyysin toteuttaminen.

Hygienian ja perushoitoon kuuluvat tuotteet ovat itse kustannettavia. Jos tuotteella suojellaan omaisuutta, se ei ole maksutta jaettava hoitotarvike.

Esimerkkejä tuotteista, joita ei hankita hoitotarvikejakeluna:

- nenäliinat, selluloosa ja vanu
- kaarimaljat, riskijäteastiat
- kompressio- eli puristusside, joka on verrattavissa paineluokka 1 hoitosukkaan, esim. Comprilan vähäelastinen kompressioside tai vastaava
- kosteuspyyhkeet, pesukintaat ja -laput, pesuvoide ja -vaahto
- poikkilakanat, vuodesuojat ja vuoteen suojamuovit, asiakasta opastetaan hankkimaan itse kosteutta läpäisemätön patjansuojus
- nokkamukit, mehupillit, ruokalaput, lääkelasit, dosetit ja annostelun apulaitteet
- alusastiat, virtsapullot
- paristot
- atulat, näytteenottovälineet ja -tarvikkeet
- huuhteluruiskut (jos asumispalveluyksikön hoitaja suorittaa korvahuuhtelun, huuhteluruisku annetaan)
- tippateline
- suojäkäsineet, suojaesiliinat
- asentohoitotyynyt ja muut ennaltaehkäisyyn liittyvät tarvikkeet

Tarvikkeita ei anneta asumispalveluyksikön yleiseen käyttöön.

Hoitotarvike- ja välinejakelu eivät koske työntekijöille hankittavia välineitä, esimerkiksi suojäkäsineitä. Työturvallisuuslain (738/2002) 15§ mukaan työnantajan on hankittava ja annettava työntekijän käyttöön erikseen säädetyt vaatimukset täyttävät ja tarkoituksenmukaiset henkilönsuojaimet, jollei tapaturman tai sairastumisen vaaraa voida välttää tai riittävästi rajoittaa työhön tai työolosuhteisiin kohdistuvilla toimenpiteillä.

Hyväksyminen ja voimaantulo

Tämä ohje kumoaa terveyspalvelujen johtoryhmän 18.5.2016 hyväksymän ohjeen.

Tämä ohje on hyväksytty Uudenkaupungin kaupungin, Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa 02.04.2020.

Uudenkaupungin kaupunki
Sosiaali- ja
terveyspalvelut

päivitetty 31.3.2020
mmt, tp, pl

Lähteet

- Kuntaliitto, yleiskirje 11/80/2013: Hoitotarvikejakelu
- Sosiaali- ja terveysministeriö, Kuntainfo 4/2013: Terveyskeskusten hoitotarvikejakelu
- Kuntaliitto, yleiskirje 9/80/2011: Lakisääteisen liikenne- ja työtaturmavakuutuksen perusteella suoritettavan täyskustannusmaksuun liittyvää ohjeistusta
- Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2014:28: Selvitys kuntien hoitotarvikejakelusta

Hoitotarvikejakelun yhteystiedot

UUSIKAUPUNKI, VEHMAA, TAIVASSALO, KUSTAVI, PYHÄRANTA

Potilaan kotikunta on jokin edellä mainituista kunnista.

Uudenkaupungin terveyskeskus, hoitotarvikejakelu

Käyntiosoite: Terveystie 4

Postiosoite: PL 1, 23501 UUSIKAUPUNKI

**puh. 040 657 1059,
puhelinaika ma-pe klo 12 – 13.**

Jos on **omaishoitosopimus** (vrk kunta Uki), vaippa-asiat omaishoidon perushoitajan kautta, puh. 050 468 6174.

DIABETESTARVIKKEET, KAIKKI EDELLÄ MAINITUT KUNNAT

Diabetestarvikkeet jaetaan diabeteshoitajien toimesta.

Yhteystiedot ovat Uudenkaupungin kaupungin internetsivuilta.

KUNNALLISEN KOTIHOIDON/KOTISAIRAANHOIDON ASIAKAS

Kotihoidon henkilökunta huolehtii säännöllisen kotihoidon asiakkaan hoitotarvikkeitten tilaamisesta, jakelusta ja käytön opastuksesta. Säännöllisellä kotihoidolla tarkoitetaan vähintään kerran viikossa tapahtuvaa jatkuvaluonteista, yli kuukauden kestävästä kotihoidon antamaa palvelua asiakkaan kotiin. Yhteystiedot pyydetään katsomaan kuntien internetsivuilta, kohdasta kotihoito tai kotisairaanhoido.

Uusikaupunkilainen 65 -vuotta täyttänyt kotihoidossa oleva palveluseteliasiakas:
yhteydenotto vanhusneuvola Kompassin terveydenhoitajaan, puh. 044 355 370

KOTISAIRAALA

Kotisairaalan kirjoissa olevan potilaan hoitotarvikkeista huolehtii kotisairaalan hoitaja.